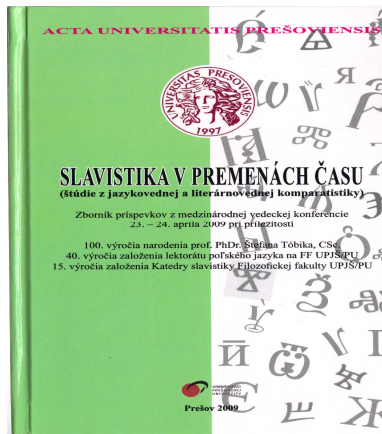

Slavistika v premenách času

(Štúdie z jazykovednej a literárnovednej komparatistiky. Acta Universitatis Prešovensis, Editor: J. Dudášová. Prešov, Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2009. 428 s.)

Jana Belánová, Filozofická fakulta PU, belanova.janka@azet.sk

Zborník *Slavistika v premenách času* prináša materiály z rovnomennej vedeckej konferencie, ktorá sa uskutočnila v dňoch 23. – 24. apríla 2009 na pôde Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Konferencia i zborník boli venované trom jubileám: 15. výročiu založenia Katedry slavistiky FF UPJŠ/PU, 40. výročiu založenia lektorátu poľského jazyka na FF UPJŠ/PU a 100. výročiu narodenia prof. PhDr. Štefana Tóbika, CSc., ktorý sa do našich dejín natrvalo zapísal ako významný jazykovedec, pedagóg a organizátor vysokého školstva na východnom Slovensku. Osobnosť Štefana Tóbika približujú úvodné príspevky zborníka. L. Bartko mapuje životné osudy a vedecké dielo tohto významného vedca, keď píše o najdôležitejších

míľnikoch v jeho živote o pedagogickej i jazykovednej činnosti zameranej na výskum slovenských nárečí a na problematiku dejín slovenského jazyka. Príspevok L. Bartka dopĺňa M. Vojteková, ktorá zostavila bibliografiu Š. Tóbika za tvorivé obdobie 1934 – 1971 spolu so zoznamom literatúry o diele tohto významného vedca a pedagóga.

Príspevky L. Bartka a M. Vojtekovej sú v zborníku zaradené do jazykovednej sekcie. Táto sekcia obsahuje dvadsaťosem príspevkov a ich autormi sú okrem domácich odborníkov aj viacerí vzácní hostia zo zahraničia. Jazykovedné štúdie sú tematicky veľmi pestré a rôznorodé. V zborníku môžeme nájsť príspevky z oblasti slovanskej dialektológie, areálovej lingvistiky (J. Dudášová-Kriššáková; P. Žigo; B. Рysак; M. Čižmárová; П. Михайлаў), lingvokulturologie (J. Sipko) i lexikografie (M. Štec; V. Kocvár). Ďalšie štúdie riešia stále aktuálne problémy slovanských spisovných jazykov (N. Николова; A. Plíšková; K. Koporová), informujú o počiatkoch filozofického myslenia Slovanov (R. Dupkala), o osobnostiach slovanskej jazykovedy (I. Džundová) či o dôležitých míľnikoch v dejinách slovanských štátov (O. Гърков). Veľmi cenné sú aj príspevky poľských odborníkov a slovenských polonistov konfrontačného charakteru (H. Mieczkowska; M. Papierz; B. Kotuła; Cz. Lachur; M. Vojteková). Plejádu zahraničných odborníkov, ktorých príspevky boli zaradené do zborníka, dopĺňajú také mená ako M. Žiláková, B. Ляшук, M. Антропаў, И. Сацова, В. Вачков, К. Вачкова, Н. Николов, И. Г. Бей.

Druhá, literárnovedná sekcia prináša nemenej cenné príspevky venované slovanskej poézii a próze. V tejto časti publikácie nájdeme desať štúdií z pera domácich i zahraničných hostí konferencie. Čo sa týka ich tematického zamerania, vo väčšine príspevkov (M. Енчев; Я. Милчаков; R. Kiss Szemán; M. Mitka; M. Součková; A. Valcerová) prevažujú témy zo súčasných slovanských literatúr. Môžeme sa v nich stretnúť s menami takých významných autorov a literárnych vedcov, ako napríklad František Miko, David Albahari, Jáchym Topol, Jana Bodnárová, Irena Brežná, Olga Tokarczuk či Gennadij Ajgi. Blok literárnovedných štúdií dopĺňajú príspevky bieloruských autorov (M. Трыс; В. Наўроцкі), ktoré sa venujú kľúčovým otázkam národného obrodovania v bieloruskom kontexte, ako aj slovensko-bieloruskej spolupráci v kultúrno-ekonomickej sfére. V príspevku P. Kášu sa skloňuje téma

poľsko-slovanských súvislostí v diele poľského literárneho kritika, historika a básnika Kazimierza Brodzińskiego; R. Radzik porovnáva umelecký obraz spoločnosti v dielach *Nová zem* Jakuba Kolasa a *Pán Tadeáš* Adama Mickiewicza.

Doktorandská sekcia, ktorá nasleduje po literárnovednej časti, obsahuje päť príspevkov. Štúdia I. Mikušiaka popisuje základné kontúry a stimuly komparatistických prác srbského slavistu, germanistu a literárneho komparatistu Zorana Konstantinovića. V nasledujúcich príspevkoch jazykovedného charakteru sa ich autori venujú vybraným otázkam z oblasti konfrontačnej gramatiky slovanských jazykov (G. Imrichová), syntaxe (Ľ. Krutská), dialektológie (Z. Vodičková) a antropomastiky (M. Čurová).

Slavistický zborník uzatvára príspevok zakladateľky a dlhoročnej vedúcej katedry slavistiky – prof. PhDr. Júlie Dudášovej, CSc., v ktorom opisuje vedeckovýskumnú a pedagogickú činnosť i aktivity katedry v období od prvých rokov jej existencie až dodnes. Čitateľa informuje o riešení grantových a medzinárodných výskumných projektov, o medzinárodných vedeckých konferenciách organizovaných katedrou slavistiky, o jej rozvojových aktivitách i o spolupráci s domácimi a zahraničnými pracoviskami. V záverečnom príspevku nechýba ani informácia o bývalých i súčasných členoch katedry.

Zborník štúdií *Slavistika v premenách času* prináša veľa zaujímavých poznatkov a informácií, preto si určite nájde svojich čitateľov nielen v odborných kruhoch, ale aj medzi laikmi, ktorí sa zaujímajú o otázky z oblasti slavistiky.